

POROČILO O ČLOVEKOVIH PRAVICAH ZA LETO 2019 ZA SLOVENIJO

POVZETEK

Slovenija je parlamentarna demokracija in ustavna republika. Oblast je razdeljena med neposredno izvoljenim predsednikom (voditelj države), premierjem (predsednik vlade) in dvodomnim parlamentom, sestavljenim iz Državnega zbora (spodnji dom) in Državnega sveta (zgornji dom). Junija 2018 so v državi potekale parlamentarne volitve. Po mnenju opazovalcev so bile volitve svobodne in poštene.

Nacionalna policija ohranja notranjo varnost. Vojska je odgovorna za zunanjo varnost, vendar ima tudi nekaj notranjih varnostnih pristojnosti. Policija poroča Ministrstvu za notranje zadeve, vojska pa poroča Ministrstvu za obrambo. Civilni organi so vzdrževali učinkovit nadzor nad varnostnimi silami.

Pomembne težave na področju človekovih pravic so vključevale družbeno nasilje, uperjeno proti lezbijkam, gejem, biseksualcem, transspolnim in interspolnim osebam.

Izvršilna oblast je sprejela ukrepe za preiskovanje, pregon in kaznovanje uradnih oseb, ki so zagrešile kazniva dejanja zlorabe, tako v varnostnih službah kot drugod v vladi, v obravnavanem letu pa ni bilo primerov nekaznovanosti v zvezi z varnostnimi silami.

1. poglavje Spoštovanje osebne integritete, kar med drugim ne vključuje:

a. samovoljnega odvzema življenja in drugih nezakonitih ali politično motiviranih pobojev

Poročil o samovoljnih oziroma nezakonitih odvzemih življenja, ki bi jih zagrešila izvršilna oblast ali njeni predstavniki, ni bilo.

b. izginotja

V obravnavanem letu ni bilo poročil o izginotjih zaradi vladnih organov ali v njihovem imenu.

c) mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja oziroma kaznovanja

Ustava in zakon prepovedujeta take prakse; poročil o tem, da bi jih vladni uradniki uporabljali, ni bilo.

Varuh človekovih pravic je skupaj s predstavniki nevladnih organizacij opravil številne nenapovedane obiske zaporov in policijskih postaj. V večini primerov so opazovalci izpostavili vidno zmanjšanje števila pritožb zaradi čezmerne uporabe sile v primerjavi s poročili iz preteklih let.

Razmere v zaporih in prostorih za pridržanje

Fizične razmere so bile načeloma sprejemljive in so se po poročanju varuha človekovih pravic nedavno izboljšale. Bilo je nekaj poročil o nasilju nad zaporniki in med njimi ter o prezasedenosti v nekaterih zaporih. Po navedbah lokalnih nevladnih organizacij so bili azilni dom, ki deluje pod okriljem vlade, ter drugi objekti za nastanitev prosilcev za azil pogosto prezasedeni.

Fizične razmere: Po poročanju nevladnih organizacij je prezasedenost še vedno predstavljala težavo, v poročilu, ki ga je aprila objavil Svet Evrope, pa je bilo ugotovljeno, da so bili zapori rahlo prezasedeni. Čeprav je izvršilna oblast zaposlila nekaj dodatnega zaporniškega osebja, pa po navedbah nevladnih organizacij v zaporih še vedno ni bilo ustreznega števila paznikov in drugega osebja. Po poročanjih lokalnih nevladnih organizacij je bilo na voljo premalo rehabilitacijskih dejavnosti za zapornike, vključno z zaposlitvijo tistih, ki želijo delati. Po ocenah nevladnih organizacij so bili starejši, invalidni in bolni zaporniki še posebno ranljivi in so zahtevali dodatno oskrbo in storitve.

Upravni organ: Organi oblasti so preiskali obtožbe in zabeležili izsledke na javno dostopen način.

Neodvisno spremljanje: Izvršilna oblast je lokalnim in mednarodnim skupinam za človekove pravice, medijem in drugim neodvisnim mednarodnim organom, kot sta Mednarodni odbor Rdečega križa in Evropski odbor za preprečevanje mučenja (CPT), dovolila neodvisno spremljanje razmer v zaporih. Varuh človekovih pravic je skupaj s številnimi skupinami za človekove pravice in drugimi nevladnimi organizacijami obiskal vse zapore. Izvršilna oblast je imenovanim nevladnim organizacijam dovolila spremljanje ravnanja z zaporniki.

d. samovoljnega odvzema prostosti ali pridržanja

Ustava in zakon prepovedujeta samovoljni odvzem prostosti in samovoljno pridržanje ter vsakomur zagotavljata pravico do prerokanja zakonitosti svojega pridržanja na sodišču, izvršilna oblast pa je tovrstne zahteve večinoma upoštevala.

Postopki odvzema prostosti in ravnanje s pridržanimi osebami

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Policija je odvzeme prostosti v glavnem opravljala s sodnimi nalogi, ki sta jih izdala bodisi državni tožilec bodisi sodnik. Organi lahko osumljence pridržijo za največ 48 ur, potem pa mora biti zoper njih vložena obtožnica. Zakon določa, da morajo organi osumljence takoj po odvzemu prostosti seznaniti z njihovimi pravicami, pridržane osebe pa morajo v šestih urah (ali treh urah v primeru prekrška) seznaniti z razlogi za odvzem prostosti. Osumljenci morajo imeti takojšen dostop do sodnika, ki presodi, ali so upravičeni do izpustitve na podlagi varščine ali pa morajo ostati zaprti do sojenja. Organi so obdolžence največkrat izpustili proti plačilu varščine, razen v najhujših kazenskih zadevah. Zakon določa takojšen stik z družinskimi člani, pridržanje pa dopušča v okviru hišnega pripora.

Po odvzemu prostosti imajo pridržane osebe pravico do zagovornika po svoji izbiri in pravico do posveta z njim v času zaslišanja, izvršilna oblast pa je ti pravici varovala. Obtoženci brez sredstev sicer imajo pravico do odvetnika na državne stroške, vendar pa izvršilna oblast ni vzpostavila formalnega sistema za tovrstno pravno svetovanje. Osebe brez sredstev so dobile brezplačnega zagovornika iz nevladne organizacije Pravno-informacijskega centra (PIC) in brezplačno državno pravno pomoč. Odbor Sveta Evrope za preprečevanje mučenja je v svojem poročilu, ki je bilo objavljeno leta 2017, izrazil pomislek, da osebe, ki niso mogle plačati odvetnika, praviloma niso mogle izkoristiti pravice do dostopa do odvetnika že od samega začetka svojega pridržanja. V poročilu je bilo ugotovljeno, da „so bili odvetniki po uradni dolžnosti imenovani le, če se je takšno imenovanje štelo, da je ,v interesu pravičnosti`, če pa so že bili imenovani, so se s pridržanimi osebami sestali šele po zaslišanju policije, zelo na kratko pred sodno obravnavo“. Take prakse so se običajno uporabljale pri osebah, ki so storile prekrške, obtoženci brez sredstev, ki so bili ovadeni zaradi hudih kaznivih dejanj, pa so načeloma imeli dostop do odvetnika v celotnem pravnem postopku na javne stroške.

Pripor pred začetkom sojenja: Potem ko organi vložijo obtožnico zoper osumljenca, zakon določa pripor pred začetkom sojenja, ki lahko traja največ šest mesecev, odvisno od resnosti domnevnega kaznivega dejanja. Obtožbe mora potrditi preiskovalni sodnik. Po vložitvi obtožnice lahko pravosodni organi skupno trajanje pripora podaljšajo za največ dve leti. Organi morajo osebe, ki so med čakanjem na sojenje ali med sojenjem v priporu več kot dve leti, izpustiti pred zaključkom sodnega postopka.

e. odrekanja pravice do poštenega javnega sodnega postopka

Ustava in zakon zagotavljata neodvisno sodstvo, izvršilna oblast pa je neodvisnost sodstva in nepristranskost večinoma spoštovala.

Sodni postopki

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Ustava in zakon zagotavljata pravico do poštenega javnega sojenja, neodvisno sodstvo pa je to pravico v glavnem spoštovalo. Obtoženci imajo pravico do domneve nedolžnosti, da so nemudoma in podrobno seznanjeni z obtožbami, do poštenega in javnega sojenja v razumnem roku, do prisostvovanja na obravnavi in do posvetovanja z zagovornikom.

Obtoženci imajo na voljo ustrezen čas in možnosti za pripravo obrambe, pravico do po potrebi brezplačnega tolmačenja od trenutka obtožbe in v času vseh pritožb, pravico do soočenja z obremenilnimi pričami in do predstavitve prič obrambe in predložitve dokazov, ne da bi bili prisiljeni pričati ali priznati krivdo, in do pritožbe. Zakon predvideva tudi varstvo pred samoobtožbo. Te pravice zajemajo vse obtožence.

Po poročanju nevladnih organizacij in zagovorniških skupin je bil pravosodni sistem preobremenjen in mu je primanjkovalo upravne podpore, zato je prihajalo do občasnih zamud v pravosodnih postopkih. V primerjavi s preteklimi leti je izvršilna oblast beležila napredek na področju zmanjšanja sodih zaostankov. V poročilu, ki ga je aprila objavila Evropska komisija je bilo ugotovljeno, da učinkovitost sodstva in dolgotrajno obravnavanje zadev še vedno predstavljata težavo. V poročilu, ki ga je septembra objavil inštitut Fraser Institute, je bilo ugotovljeno, da sta se neodvisnost sodstva in nepristranskost sodišč med letoma 2016 in 2017 poslabšala.

Politični zaporniki in osebe, pridržane iz političnih razlogov

Poročil o osebah, ki so zaprte ali pridržane iz političnih razlogov, ni bilo.

Civilni sodni postopki in pravna sredstva

Ustava in zakon zagotavljata neodvisno in nepristransko sodstvo v civilnih zadevah, vključno z odškodninami v zvezi s človekovimi pravicami oziroma odpravo kršitev. Posamezniki se lahko pritožijo na sodbo sodišča o domnevni kršitvi Evropske konvencije o človekovih pravicah s strani vlade na Evropskem sodišču za človekove pravice, potem ko so izčrpali vsa sredstva pritožbe na domačih sodiščih.

Vračanje premoženja

Izvršilna oblast ima zakone, na podlagi katerih lahko vse osebe, ki so bile nekoč državljani nekdanje Jugoslavije ali zavezniških narodov, pridobijo nazaj premoženje, ki so ga zaplenile fašistične ali nacistične okupacijske sile. Zadeve, ki vključujejo premoženje, zaplenjeno po letih 1945 in 1946,

so v skladu z Zakonom o kazenskem postopku predmet postopkov vračanja premoženja. Zadeve, ki vključujejo podržavljeno premoženje, so v skladu z Zakonom o denacionalizaciji iz leta 1991 predmet postopkov vračanja premoženja.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Zakon o denacionalizaciji zahteva, da so bili vlagatelji v času zasega premoženja, državljani Jugoslavije in z nekaterimi izjemami izključuje premoženje, zaplenjeno pred letom 1945. Nekatero zadevo, ki vključuje vračanje premoženja, odvzeto v obdobju komunizma (zlasti med letoma 1946 in 1958), so ostale nerešene.

Čeprav lahko dediči žrtev holokavsta prek teh zakonov in mehanizmov zahtevajo vračilo zaplenjenega premoženja, pa po poročanjih nevladnih organizacij ter zagovorniških skupin izvršilna oblast ni beležila pomembnega napredka pri reševanju zahtevkov iz obdobja holokavsta. To vključuje tako nekdanje državljane, ki so se morali odreči jugoslovanskemu državljanstvu, kar je bilo pogoj za izselitev iz Jugoslavije, kot tudi preživele v holokavstu in njihove dediče, ki se niso vrnili in tako nikoli niso imeli jugoslovanskega državljanstva. Svetovna organizacija za vračilo judovskega premoženja (WJRO) se je pogajala z vlado glede preživelih v holokavstu in njihovih dedičev, ki po slovenski zakonodaji niso bili upravičeni vložiti zahtevkov.

Nekateri preživeli v holokavstu in njihovi sorodniki so skupaj s slovenskimi deportiranci premoženje, zaplenjeno pred letom 1945, zahtevali nazaj prek zakonodaje o vračanju premoženja, zaplenjenega med letoma 1945 in 1946. Večina zahtevkov iz obdobja holokavsta je opredeljenih kot premoženje brez dedičev, za katerega v zakonodaji za vračilo ali nadomestilo zaplenjenega premoženja ni nobene določbe. Marca 2018 sta Svetovna organizacija za vračilo judovskega premoženja in Ministrstvo za pravosodje sklenila dogovor o začetku skupnega raziskovalnega projekta za vzpostavitev čim podrobnejše zgodovinske evidence nekdanjega judovskega premoženja brez dedičev. Raziskovalne skupine so projekt začele septembra 2018.

Nekatera preostala nejudovska zaplenjena posestva so bila na videz nedotakljiva, saj so bile stranke, ki so bivale na zemljiščih, politično vplivne in so spodnesle poskuse za doseg poravnave. Tako so se denimo od leta 1993 s tesnimi vezmi med lokalno upravno enoto in podjetjem Radenska, d. d., glavnim proizvajalcem mineralne vode, spodbijali odškodninski zahtevki tuje družine do Zdravilišča Radenci, katerega poslopje se nahaja na zemljišču družinskih prednikov. Čeprav je Vrhovno sodišče zavrnilo zahtevek družine, so se stranke v sporu pritožile na Ustavno sodišče, ki je zadevo vrnilo nižjestopenjskim sodiščem v ponovno odločanje, kjer je zadeva ostala nerešena do odločitve.

Oktobra je Višje sodišče v Ljubljani državnemu Skladu za

kmetijska zemljišča in gozdove odredilo, naj katoliški Nadškofiji Ljubljana po dolgotrajnem denacionalizacijskem postopku plača približno 21 milijonov evrov (23,6 milijona ameriških dolarjev) zemljišča, ki jih je jugoslovanski komunistični režim zaplenil po drugi svetovni vojni. Ob koncu leta je Sklad za kmetijska zemljišča in gozdove Nadškofiji na podlagi izreka plačal prisojenih 21 milijonov evrov (23,1 milijona ameriških dolarjev).

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

f. samovoljnega vmešavanje v zasebno življenje, družino, stanovanje ali dopisovanje

Ustava in zakon prepovedujeta take prakse; poročil o tem, da izvršilna oblast tovrstnih prepovedi ne bi spoštovala, ni bilo.

2. poglavje Spoštovanje državljanskih svoboščin, ki zajema:**a. svobodo govora in tiska**

Ustava in zakon zagotavljata svobodo govora in tiska, izvršilna oblast pa je te pravice večinoma spoštovala. Neodvisni tisk, učinkovito sodstvo in delujoč demokratični politični sistem spodbujajo svobodo govora in tiska.

Svoboda govora: Zakon prepoveduje spodbujanje k sovraštvu, nasilju in nestrpnosti na podlagi narodnosti, rase, veroizpovedi, spola, barve kože, socialnega statusa, političnega ali drugega prepričanja, spolne usmerjenosti in invalidnosti na način, ki bi lahko ogrozil ali motil javni red, in običajno za pregon takega spodbujanja zahteva, da pride do nasilja.

Vrhovno sodišče je avgusta v zadevi domnevnega spodbujanja k sovraštvu, nasilju in nestrpnosti do Romov postavilo pravni precedens. Sodišče je razsodilo, da ni nujno, da zadeve, v katerih je kaznivo dejanje zagrešeno z uporabo groženj, neprimerne jezika ali žalitev, ogrožajo javni red in mir, da se jih obravnava kot kazniva dejanja.

Kazenski zakonik prav tako prepoveduje izražanje zamisli rasne superiornosti in zanikanje holokavsta.

Oktober je Združenje evropskih nogometnih zvez (UEFA) slovenskemu nogometnemu klubu Olimpija naložilo globo v višini 50.000,00 evrov (55.000,00 ameriških dolarjev) zaradi domnevne rasne zlorabe. Med avgustovsko nogometno tekmo so podporniki Olimpije Ljubljana beninske državljanke, ki so igrali v nasprotnem moštvu, glasno zmerjali z rasnimi žaljivkami. Prijavna točka „Spletno oko“ je prejela več sto poročil v zvezi z morebitnimi primeri sovražnega govora, vendar pa ni bilo nobenih poročil o pregonu ali obsodbah sovražnega govora na spletu. Leta 2018 je Spletno oko v primerjavi z letom 2017 beležil rahel porast morebitnih primerov sovražnega govora na spletu.

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Tisk in mediji, vključno s spletnimi mediji: Neodvisni mediji so bili dejavni in so neovirano izražali raznovrstna stališča. Za tisk, radio in televizijo veljajo podobno kot za spletne časopise in dnevnikarje ter založnike knjig zakoni, ki prepovedujejo sovražni govor, obrekovanje in sramotenje.

Sodišča so med obravnavanim letom odločala v več zadevah, povezanih z obrekovanjem, vključno z žaljivimi pripombami znanih politikov na račun novinarjev. V enem primeru je bil nekdanji župan spoznan za krivega razžalitve novinarke z „izjemno sarkastičnimi in poniževalnimi izjavami..., s katerimi jo je nameraval utišati“, za kar mu je bila izrečena pogojna zaporna kazen, potem ko mu je bila v povezani kazenski tožbi naložena globa.

Predhodna zadeva, ki jo je vložila ista novinarka zoper vodjo glavne politične stranke, ker jo je leta 2016 v tvidu označil kot „prostitutko“, se je prav tako zaključila s pogojno zaporno kaznijo; ponovno sojenje, ki ga je odredilo višje sodišče, od decembra še vedno poteka.

Nasilje in nadlegovanje: Avgusta 2018 je posameznik poskušal povoziti snemalca ekipe nacionalne Radiotelevizije Slovenija v Novi Gorici. Napadalec ni pri poskusu napada nikogar poškodoval. Storilec je pobegnil v Italijo, kjer ga je nekaj dni kasneje prišla policija. Na sodni obravnavi je napadalec izjavil, da nima nič proti medijem, da pa je želel, da ga pustijo pri miru. Novembra je okrajno sodišče napadalca obsodilo na šest mesecev pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo dveh let.

Cenzura in omejevanje vsebine: Dva incidenta na visoki ravni, ki sta vključevala poskuse vršenja pritiska na slovenske tiskane medije s strani vlad sosednjih držav, sta polnila naslovnice in povzročila močno uradni nasprotovanje in ogorčenje javnosti. Prvi je bil povezan s protestno diplomatsko noto Veleposlaništva Madžarske zoper strip na naslovnici vplivne slovenske politične revije, ki je upodobila madžarskega premierja Viktorja Orbana kot nacista. Drugi incident je bil povezan z obtožbami hrvaške vlade, ki je poskušala komercialno televizijsko postajo odvrniti od poročanja o govoricah glede vpletenosti hrvaške obveščevalne službe v prisluškovalni škandal, povezan s postopkom, ki poteka pred Stalnim arbitražnim sodiščem v zvezi z mejnim sporom med Slovenijo in Hrvaško. V obeh primerih je vlada ostro obsodila tuje vmešavanje v lokalni tisk ter zatrdila, da je sleherni pritisk na medijske hiše v nasprotju s temeljnimi načeli demokracije.

Čeprav so bili primeri izvajanja odkritega pritiska na tisk še naprej osamljeni, pa so Slovensko Združenje novinarjev in publicistov ter medijski analitiki ugotovili, da so standardi novinarske integritete podlegli ekonomskemu pritisku; nestandardne oblike zaposlitve, kot sta status zunanjih sodelavcev in študentov ter zmanjšana zaščita novinarjev, so pripeljale do izvajanja praks samocenzure zaradi ohranjanja stalne zaposlitve.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Novinarji in predstavniki medijev so izjavili, da obstoječa medijska zakonodaja ne načinja problema čezmerne koncentracije lastništva v medijih, kar bi lahko omejilo raznolikost izraženih stališč. Napovedana julijska združitev drugega in tretjega največjega dnevnega časopisa v državi (Dnevnik in Večer) je kazala na širši trend v smeri utrditve na zasičenem in zelo konkurenčnem trgu. Glede na podobno uredniško naravnost časopisov so opazovalci pričakovali najmanjši takojšen vpliv na medijsko raznolikost, ki bi ga združitev povzročila.

Svoboda svetovnega spleta

Izvršilna oblast ni omejila ali prekinila dostopa do internetne ali cenzurirala spletne vsebine, prav tako pa ni bilo verodostojnih poročil o tem, da bi izvršilna oblast nadzirala zasebne spletne komunikacije brez ustreznega pravnega pooblastila.

Akadska svoboda in kulturne prireditve

Izvršilna oblast ni omejevala akademske svobode oziroma kulturnih prireditev.

b. svobodo mirnega zbiranja in združevanja

Ustava in zakon zagotavljata svobodo mirnega zbiranja in združevanja, izvršilna oblast pa je te pravice večinoma spoštovala.

Okrajna sodišča so odpravila prepoved prirejanja koncertov hrvaškemu glasbeniku Marku Perkoviću, izrečeno leta 2017. Leta 2017 so organi odpovedali koncert na zahtevo lokalne policije, po ocenah katere bi koncert lahko sprožil nasilje, sovražni govor ali storitev drugih kaznivih dejanj. Po poročanju medijskih hiš je bil Perković predhodno že obtožen izražanja skrajnih nacionalističnih pogledov.

c. svobodo veroizpovedi

Gl. poročilo ameriškega Ministrstva za zunanje zadeve *International Religious Freedom Report* [Mednarodno poročilo o verski svobodi, op. prev.] na spletnem mestu <https://www.state.gov/religiousfreedomreport/>.

d. svobodo gibanja

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Ustava in zakon zagotavljata svobodo gibanja znotraj države, potovanja v tujino, izseljevanje in ponovno vrnitev v domovino, izvršilna oblast pa je te pravice večinoma spoštovala.

Državljanstvo: Na podlagi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice iz leta 2012 je izvršilna oblast leta 2013 uvedla sistem za zagotavljanje ustrezne odškodnine (tj. povrnitev škode) za „izbrisane“ državljane drugih nekdanjih jugoslovanskih republik, ki jim je bila odvzeta pravica do zakonitega prebivanja v državi v devetdesetih letih minulega stoletja. Do danes je več kot 10.300 „izbrisanih“ posameznikov uredilo svoj pravni status v državi. Dodatnih 3000 je domnevno preminulih, približno 12.000 pa naj bi jih živel v tujini in se nimajo namena vrniti v državo.

e. notranje razseljene osebe

Navedba smiselno ni potrebna.

f. zaščito beguncev

Dostop do azila: Zakon zagotavlja priznanje azila ali statusa begunca, izvršilna oblast pa je vzpostavila sistem za zagotavljanje zaščite beguncev.

Nevladne organizacije so zatrjevale, da so mejni organi brez ustreznega postopka še naprej zavračali prošnje za azil večine posameznikov in jih vračali na Hrvaško. Po poročanju nevladnih organizacij prosilci za azil, vrnjeni na Hrvaško, nimajo pravnih sredstev, s katerimi bi izpodbijali odločitve slovenske obmejne policije.

Urad vlade za oskrbo in integracijo migrantov je pristojen za zagotavljanje izpolnjevanja mednarodnih zavez Slovenije za zagotavljanje storitev in zaščite beguncem, priseljencem in razseljenim osebam z usklajevanjem prizadevanj nacionalnih organov, nevladnih in drugih organizacij. Urad je nudil materialno pomoč in nastanitev za pomoč beguncem v vseh svojih azilnih domovih in njihovih izpostavah, vodil programe pomoči pri sprejemu in oskrbi, skupaj z nevladnimi in mednarodnimi organizacijami pa zagotavljal storitve in možnosti ponovne naselitve priseljencem. Nudil je zdravstvene storitve in psihološko svetovanje, nadziral storitve vključevanja za begunce in priseljence, sodeloval z zakonitimi zastopniki mladoletnikov brez spremstva in pomagal policiji pri postopkih za izgon tistih, katerih prošnje za azil so bile zavrjene.

Prosilci za azil, ki niso bili vključeni v programe EU za

preselitev in premestitev, so na odločitev pogosto čakali šest mesecev ali več, v prvih devetih mesecih pa niso mogli delati, čeprav naj bi bojda delali nezakonito.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Lokalne nevladne organizacije so grajale tako omejevanje in zatrjevali, da so bili prosilci za azil zaradi svojega nezakonitega statusa, pomanjkanja znanja lokalne zakonodaje na področju dela in jezikovnih ovir izpostavljeni izkoriščanju delovne sile.

Varna matična/tranzitna država: Dublinska uredba III zavezuje Slovenijo, da kot članica EU šteje za varne matične in tranzitne države vse države EU. V skladu z uredbo lahko izvršilna oblast vrne prosilca za azil, ki prihaja iz druge države EU, v državo, ki je bila država prvega vstopa osebe v EU. V skladu z odločitvijo Evropskega sodišča za človekove pravice pa izvršilna oblast prosilcev za azil ni vračala v Grčijo.

Pravica do prostega gibanja: Po poročanjih lokalnih nevladnih organizacij je bilo gibanje prosilcev za azil, ki so prebivali v bivališčih za integracijo pod okriljem vlade, neupravičeno omejeno, zatrdile pa so tudi, da je bilo to omejevanje brez pravne podlage. Po poročanju lokalnih nevladnih organizacij so se prosilci za azil med tem, ko so organi obravnavali njihove prvotne prošnje za azil, pred sprejemom v objekte za nastanitev soočali s pridržanji, ki so trajala do dveh tednov.

Lokalne nevladne organizacije so nastanitve pod okriljem vlade v Centru za tujce v Postojni označile kot neprimerne za odrasle in mladoletne prosilce za azil brez spremstva. Še vedno so obstajale težave pri določanju starosti prosilcev za azil brez spremstva.

Trajne rešitve: Leta 2016 je izvršilna oblast odobrila načrt EU za premestitev 567 prosilcev za azil iz Italije in Grčije in za ponovno naselitev beguncev iz držav zunaj EU. Izvršilna oblast je prav tako sprejela soglasje, da bo ponovno naselila 40 sirskih beguncev iz Turčije. Od decembra je bilo v državi ponovno naseljenih 34 oseb iz Turčije. Osebe, ki jim je bila odobrena prošnja za ponovno naselitev, so prejele enake storitve vključevanja kot begunci, pa tudi trimesečni usmerjevalni program, da bi spoznali Slovenijo.

Od 567 beguncev v Sloveniji, ki jim je bil leta 2016 odobren sprejem, jih je 253 živel na podeželju. V tej skupini jih je 244 dobilo status begunca. Leta 2018 je izvršilna oblast objavila, da je v celoti spoštovala svoje zaveze v okviru načrta EU za premestitev, da pa ni mogla ponovno naseliti vseh 567 priseljencev, saj Grčija in Italija nista predložili ustrezne dokumentacije. Izvršilna je zagotovila stanovanja in zadostna sredstva za izpolnitev osnovnih potreb beguncev.

Januarja je izvršilna oblast odobrila načrt za sprejem petih prosilcev za azil, ki so prispeli na Malto po tem, ko so bili rešeni v Sredozemskem morju. Od decembra je Slovenija sprejela dva od petih prosilcev za azil.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Osebe, ki jim je odobren status begunca, imajo pravico do naturalizacije, ko so izpolnile potrebne pravne pogoje.

Začasna zaščita: Izvršilna oblast je zagotavljala tudi začasno zaščito (subsidiarno zaščito) posameznikom, ki morda niso upravičeni do statusa begunca, vendar pa Ministrstvo za notranje zadeve ni vodilo ločene statistike za begunce in tiste, ki so upravičeni do subsidiarne zaščite.

g. osebe brez državljanstva

Navedba smiselno ni potrebna.

3. poglavje Svoboda politične participacije

Ustava in zakon državljanom zagotavljata možnost, da izvolijo svojo vlado na svobodnih in poštenih občasnih volitvah, ki potekajo s tajnim glasovanjem, na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Volitve in politična participacija

Zadnje volitve: Junija 2018 so v državi potekale parlamentarne volitve, na katerih je Slovenska demokratska stranka dobila večino glasov. Lista Marjana Šarca je zasedla drugo mesto in oblikovala petstrankarsko koalicijo, ki je prevzela dolžnosti septembra 2018. Po mnenju opazovalcev so bile volitve svobodne in poštene.

Vključenost žensk in manjšin: Noben zakon ne prepoveduje udeležbe žensk in predstavnikov manjšin v političnem procesu, ženske in manjšine pa so bile vključene. Kabinet vlade je vključeval štiri ministrice. Ustava zagotavlja, da Državni zbor vključuje po enega predstavnika madžarske in italijanske manjšine.

4. poglavje Korupcija in pomanjkanje preglednosti delovanja vlade

Zakon določa kazenske in civilne sankcije za korupcijo, navzkrižje interesov in nezakonito lobiranje s strani uradnikov, izvršilna oblast pa je zakon načeloma izvajala učinkovito. V posameznih primerih se je poročalo o korupciji v vladi, po mnenju javnosti pa je uradna korupcija predstavljala težavo.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za

demokracijo, človekove pravice in delo

Korupcija: Kljub dobro razvitemu in celovitemu pravnemu okviru v državi za prepoznavanje korupcije in boj proti njej so bila po zatrjevanjih kritikov prizadevanja na področju izvajanja in pregona še vedno pomanjkljiva. Po zatrjevanjih skupin civilne družbe so na vseh področjih politike in gospodarstva v državi, zlasti v sektorjih energije, gradbeništva, urbanističnega načrtovanja in zdravstvenega varstva in v podjetjih v državni lasti še vedno vladala navzkrižja interesov, neizpolnjevanje obveznosti poročanja o zunanjih dejavnostih, podkupnine in pomanjkanje preglednosti dela vlade. Lokalne nevladne organizacije so vlado pozvale k sprejetju ukrepov za boljšo zaščito žvižgačev.

Po poročanju medijev je generalni sekretar vladajoče stranke na nadzornico Uradnega lista vršil pritisk v zvezi z imenovanjem nekdanjega poslanca Evropskega parlamenta na mesto direktorja Uradnega lista. Po tem poročanju medijev je premier generalnega sekretarja razrešil, nekdanji poslanec Evropskega parlamenta pa je svojo kandidaturo umaknil.

Na pobudo glavne opozicijske stranke je parlament četa 2018 ustanovil več komisij za spremljanje in boj proti korupciji v javnem sektorju. Ena od komisij je razkrila dokaze o tem, da so cene javnih naročil medicinske opreme daleč presegale tržne cene. Na podlagi teh ugotovitev pa ni prišlo do nobenih ovadb ali obsodb. Avgusta 2018 so organi ovadili 15 posameznikov zaradi domnevne vpletenosti v sistem, v katerem je zdravstveno osebje prejemale provizije od dobaviteljev medicinske opreme za nakup njihovih izdelkov. Preiskave še vedno potekajo.

Skupine civilne družbe in nevladne organizacije so izrazile razočaranje glede domnevne neučinkovitosti Komisije za preprečevanje korupcije. V svojem poročilu za leto 2018 je Odbor za pravosodje, delovno telo Državnega zbora izrazilo kritike glede domnevne nedejavnosti Komisije za preprečevanje korupcije. Komisija za preprečevanje korupcije je zatrdila, da je bilo njeno delo v zvezi z bojem proti korupciji zaradi nezadostnega financiranja in neučinkovite zakonodaje oteženo.

Finančno razkritje: Za najvišje vladne, parlamentarne in sodne uradnike oziroma za 5000 izmed 170.000 javnih uslužbencev v državi veljajo zakoni o finančnem razkritju. Za kršitve teh določb obstajajo upravne sankcije. Izvršilna oblast primerov, v katerih so bile te določbe kršene, ni dala v javnost, vendar pa lahko postanejo predmet javnih evidenc v drugih postopkih (npr. kazenske, davčne zadeve). KPK lahko poda svetovalno mnenje v zvezi s kazenskim pregonom.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za

leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

5. poglavje Odnos izvršilne oblasti do mednarodnih in nevladnih raziskav domnevnih kršitev človekovih pravic

Več domačih in mednarodnih skupin za človekove pravice je v glavnem delovalo brez omejitev, ki bi jim jih postavljala izvršilna oblast, raziskovali so primere, ki zadevajo človekove pravice, in objavljali svoje ugotovitve o njih. Vladni uradniki so bili v glavnem pripravljene sodelovati in so se odzivali na njihova mnenja.

Po poročanju sogovornikov z lokalnih nevladnih organizacij se je vršil pritisk na nevladne organizacije, ki so se zavemale za begunce in priseljence. Maja je predsednik ene od opozicijskih strank in poslanec zoper direktorico lokalne nevladne organizacije vložil kazensko ovadbo, v kateri je bila direktorica obtožena, da je priseljencem omogočala nezakonit vstop v državo in jim dajala navodila, kako ravnati po prihodu. Na junijskem zasedanju Državnega zbora je minister za notranje zadeve, Boštjan Poklukar, navedel, da dejanja direktorice niso bila kazniva in da so oceno potrdili na pristojnem uradu državnega tožilstva.

Državni organi za človekove pravice: Ustava zagotavlja neodvisnega varuha človekovih pravic, ki spremlja kršitve človekovih pravic. V primerih kršitev človekovih pravic s strani vlade lahko posamezniki pri neodvisnem varuhu človekovih pravic vložijo pritožbo kot sredstvo upravne pomoči. Varuh človekovih pravic je razpolagal z učinkovitimi in ustreznimi sredstvi, letno poročal parlamentu o razmerah človekovih pravic, vladi pa podajal priporočila. Po poročanju Urada zagovornika načela enakosti, ustanovljenega leta 2017 za ozaveščanje in pomoč pri preprečevanju vseh oblik diskriminacije, je pomanjkanje sredstev in osebja omejevalo njegovo učinkovitost.

6. poglavje Diskriminacija, družbene zlorabe in trgovina z ljudmi

Ženske

Posilstvo in nasilje v družini: Posilstvo moških in žensk, tudi posilstvo v partnerski zvezi, in nasilje v družini sta protizakonita. Spolno nasilje je kaznivo dejanje, za katero je v primeru obsodbe naložena zaporna kazen od šest mesecev do osem let. Naložena kazen v primeru obsodbe zaradi posilstva je od enega do desetih let zapora. Policija je na splošno preiskovala prijavljena posilstva, sodišča pa so sodila obtoženim storilcem. Januarja je višje sodišče nekega posameznika kaznovalo z zaporno kaznijo do 10 mesecev zaradi

kaznivega dejanja prisiljenja v domnevno posilstvo ženske, ko je vinjena zaspala, ki je bilo storjeno leta 2015. Kazenski zakonik posilstvo opredeljuje kot dejanje, pri katerem storilec s silo ali z resnimi grožnjami žrtev prisili v spolno občevanje. Lokalne nevladne organizacije so izražale kritike zaradi pretirano mile določitve kazni in od vlade zahtevale spremembo opredelitve posilstva v Kazenskem zakoniku v spolni odnos brez privolitve.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Zakon predvideva od šest mesecev do 10 let zaporne kazni za povzročitev težke in hude telesne poškodbe. Po prejetju prijav zlorabe ali nasilja med zakonci je policija večinoma posredovala in preganjala storilce, vendar pa po poročanjih lokalnih nevladnih organizacij žrtve spolnega nasilja kaznivih dejanj pogosto niso prijavile policiji. Po oceni lokalnih nevladnih organizacij policija in sodišča niso učinkovito posredovala pri pregonu primerov domnevne zlorabe v družini ali takih primerov preganjala.

V obravnavanem letu je delovala mreža materinskih domov, varnih hiš in zavetišč za matere in otroke, ki so bili žrtve nasilja. Policijska akademija je zagotavljala letno izobraževanje o nasilju v družini. Po poročanjih lokalnih nevladnih organizacij ženske niso imele enakega dostopa do pomoči in podpornih storitev, prav tako pa v veliko delih države brezplačna psihosocialna pomoč nevladnih organizacij ni bila na voljo. Po poročanjih nevladnih organizacij strokovnjaki, ki so po zakonu dolžni nuditi storitve preživelim žrtvam nasilja, niso bili deležni praktičnega usposabljanja in vključeni v izobraževalne programe. Nevladne organizacije so poudarile pomanjkanje sistematičnih in stalnih programov za preprečevanje nasilja v družini in posilstev, poročale pa so tudi, da ni bilo na voljo posebnih programov pomoči za romske in starejše ženske ali druge ranljive skupine.

Spolno nadlegovanje: Spolno nadlegovanje moških in žensk je kaznivo dejanje, za katero je v primeru obsodbe naložena zaporna kazen do treh let. Zakon prepoveduje spolno nadlegovanje, psihično nasilje, slabo ravnanje ali neenako obravnavo na delovnem mestu, ki „drugega zaposlenega ponižuje ali mu povzroča strah“. V obravnavanem letu niso organi preganjali nobenega primera spolnega nadlegovanja.

Prisila v nadzor rasti prebivalstva: V obravnavanem letu ni bilo poročil o prisilnem splavu, neprostovoljni sterilizaciji.

Diskriminacija: Zakon določa enak pravni status in pravice za ženske in moške ter prepoveduje uradno diskriminacijo v zadevah, kot so zaposlovanje, stanovanja, dediščina, narodnost, verska svoboda ali dostop do izobraževanja ali zdravstvenega varstva. Kljub pravnim določbam glede enakega plačila so še vedno obstajale neenakosti. Čeprav so bile ženske v Državnem zboru in na delovnih mestih ministric in namestnic ministrov dobro zastopane, pa je od decembra od 212 županskih položajev v Sloveniji ta mesta zasedalo le 22 županj.

Otroci

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Vpis rojstva: Državljanstvo se določa na podlagi državljanstva staršev, z nekaterimi omejitvami. Otroku je slovensko državljanstvo zagotovljeno z rojstvom, če sta mati in oče otroka ob rojstvu slovenska državljana, če je ob rojstvu otroka eden od staršev otroka slovenski državljan in če je otrok rojen na ozemlju Republike Slovenije ali če je ob rojstvu eden od staršev otroka slovenski državljan, drugi od staršev pa ni znan in/ali ima neznan državljanstvo in je otrok rojen v tuji državi. Naturalizacija je možna. Otroci priseljencev in prosilcev za azil niso upravičeni do državljanstva, če so bili rojeni v Sloveniji, čeprav lahko njihovi starši v njihovem imenu zaprosijo za azil ali status begunca.

Zloraba otrok: Zloraba otrok je kaznivo dejanje, za katero je v primeru obsodbe naložena zaporna kazen do treh let. V prvi polovici leta je policija prijavila 52 primerov zlorabe otrok in 353 primerov zanemarjanja. Število prijavljenih primerov zlorabe otrok je doseglo približno število primerov iz leta 2018, vendar pa se je število prijavljenih primerov zanemarjanja skoraj podvojilo.

Oktober 2018 so organi po obtožbah o zlorabi otrok zaprli zavod za varstvo otrok Kengurujčki. Po tem, ko je bilo osebe opozorjeno na neprimerno ravnanje z otroki, je novo zaposlena vzgojiteljica v zavodu posnela video, ki prikazuje otroke, stare od enajst mesecev do štirih let, ki so jih prisilno hranili in jih z življenjsko nevarnimi metodami umirjali, da malčki ne bi jokali. Video posnetek je prikazoval deklico, katere glava in noge so bile tesno zavite v rjuho, deklico pa prekrila z vzmetnico. Vzgojiteljica je video posnetek pokazala staršem, nato so skupaj primer prijavili policiji. Januarja je policija ovadila storilko zaradi suma zanemarjanja desetih otrok in surovega ravnanja z njimi. Osumljenki grozijo do tri leta zapora. Postopek pred sodiščem še vedno poteka.

Oktober je okrožno sodišče nekdanjo vzgojiteljico vrtca obsodilo na pogojno kazen enega leta zapora s preizkusno dobo treh let zaradi treh primerov nasilništva nad otroki, izreklo pa ji je tudi prepoved opravljanja poklica vzgojiteljice. Napadalka naj v času opravljanja dela vzgojiteljice v vrtcu Hrvatini v Kopru domnevno zlorabljalala otroke.

Za mladino je bilo na voljo 10 kriznih centrov s kombinirano zmogljivostjo nastanitve 86 otrok. Če so otroci še obiskovali šolo, jim je izvršilna oblast omogočila, da so lahko v teh centrih ostajali do svojega dopolnjenega 21. leta starosti.

Prisilna in zgodnja poroka: Najnižja starost za sklenitev

zakonske zveze je 18 let. Centri za socialno delo lahko dovolijo sklenitev zakonske zveze osebi, mlajši od 18 let, ob soglasju staršev ali zakonitih skrbnikov. Poročali so o poroki otrok v romski skupnosti, vendar to ni bil razširjen problem.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Spolna zloraba otrok: Posedovanje, prodajanje, kupovanje ali razmnoževanje otroške pornografije je nezakonito. Zaporna kazen je v primeru obsodbe zaradi kršitev znašala od šest mesecev do osem let. Izvršilna oblast je zakon učinkovito izvajala. Zakon prepoveduje spolno nasilje in zlorabo mladoletnih oseb, pa tudi pridobivanje mladoletni oseb za spolne namene. Zakon obravnava posilstvo kot kaznivo dejanje z zagroženo zaporno kaznijo od treh do osem let. Zakon določa kot najnižjo starost privolitve v spolne odnose 15 let. Izvršilna oblast je zakon v glavnem izvajala.

Marca je okrožno sodišče kaznovalo zdravnika družinske medicine z 18-mesečno pogojno kaznijo zaradi zlorabe položaja in kršitve spolne nedotakljivosti mladoletnice, ker naj bi od šestnajstletnice zahteval, da se sleče, nato pa žrtev med pregledom zaradi suma mononukleoze otipaval po prsih in spolovilu.

Leta 2018 je prijavna točka „Spletno oko“ prejela veliko število poročil o morebitnih kaznivih dejanjih, zagrešenih na spletu in povezanih s spolno zlorabo otrok, število poročil pa se je v primerjavi z letom 2017 skokovito povečalo.

Mednarodne ugrabitve otrok: Slovenija je podpisnica Haaške konvencije o civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok iz leta 1980. Gl. letno poročilo ameriškega Ministrstva za zunanje zadeve *International Parental Child Abduction* [Letno poročilo o mednarodnih starševskih ugrabitvah otrok, op. prev.] na spletnem mestu

<https://travel.state.gov/content/travel/en/International-Parental-Child-Abduction/for-providers/legal-reports-and-data/reported-cases.html>.

Antisemitizem

V Sloveniji je po ocenah 300 oseb judovskega porekla. O antisemitskem nasilju ali očitni diskriminaciji niso poročali.

Novembra je vodilni časnik Delo objavil na svoji naslovnici karikaturu ortodoksnega Juda v prepoznavnem hasidističnem oblačilu. Karikatura je imela stereotipno pretirano poudarjene fizične značilnosti in napadala panj, označen „Gaza“. Poleg karikature je bila Davidova zvezda. Predstavniki lokalne judovske skupnosti je na odgovornega urednika Dela naslovil protestno pismo. Glavni odgovorni urednik je predstavniku judovske skupnosti odgovoril s pismom z opravičilom in ugotovil, da karikatura vsebuje elemente, ki so v nasprotju z uredniško politiko medijske hiše.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za

leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Decembra 2018 so neznane osebe poškodovale deveteroramni svečnik, ki je bil postavljen pred Judovskim kulturnim centrom za obhajanje hanuke. Direktor Judovskega kulturnega centra incidenta ni prijavil policiji.

Novembra 2018 je policija v Velenju odvzela prostost mladoletniku zaradi javnega ščuvanja k sovraštvu in nestrpnosti, ker je na javnih mestih nalepil šest plakatov z nacistično vsebino. Predsednik in premier sta dejanje ostro obsodila, zadeva pa je ostala nerešena. Izvršilna oblast je v osnovnih in srednjih šolah spodbujala nepristransko in strpno izobraževanje, holokavst pa je bil obvezni del učnega načrta zgodovine.

Visoki vladni uradniki so se redno udeleževali slovesnosti ob obeležitvi Mednarodnega dneva spomina na žrtve genocida in preprečevanje genocida, spomina na žrtve holokavsta ter drugih judovskih kulturnih dogodkov in spominskih slovesnosti. Slovenija je članica Mednarodne zveze za spomin na holokavst (IHRA) in podpira njeno delovno opredelitev antisemitizma.

Trgovina z ljudmi

Gl. poročilo ameriškega Ministrstva za zunanje zadeve *Trafficking in Persons Report* [Poročilo o trgovini z ljudmi, op. prev.] na spletnem mestu <https://www.state.gov/trafficking-in-persons-report/>.

Invalidi

Zakon prepoveduje diskriminacijo invalidnih oseb zaradi fizične, čutne, umske ali duševne okvare. Zakon predpisuje dostop do stavb in javnega prevoza za invalidne osebe, vendar pa so se posegi za prilagajanje javnih in zasebnih objektov za olajšanje dostopa invalidom nadaljevali počasi, nekatere stavbe, zlasti starejše, pa zlasti na podeželskih območjih niso bile dostopne. Zakon za invalidne otroke zagotavlja pomoč iz naslova socialnega varstva in programe predšolskega vzgoje, osnovnega, srednjega in poklicnega izobraževanja. Otroci s fizičnimi, čutnimi, umskimi in duševnimi okvarami imajo pravico do prilagojenih izobraževalnih programov z dodatno strokovno pomočjo in sredstvi. Glede na njihove individualne potrebe so nekateri otroci obiskovali šolo (do zaključka srednje šole) z vrstniki brez okvar, medtem ko so drugi obiskovali ločene šole. Odraslim invalidom zagotavlja tudi sredstva za poklicno izobraževanje in neodvisno življenje. Vlada je še naprej izvajala zakone in programe, ki invalidom zagotavljajo dostop do izobrazbe, zaposlitve, storitev zdravstvenega varstva, stavb, informacij, komunikacij,

pravosodnega sistema, prevoza in drugih javnih storitev.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Izvršilna oblast je v glavnem učinkovito zagotavljala spoštovanje teh določb.

Aprila je vlada sprejela predlog za umestitev slovenskega znakovnega jezika kot uradnega jezika v Ustavo.

Zakona o volitvah zahteva, da so vsa volišča dostopna za invalide, po ocenah Državne volilne komisije pa je bilo od predsedniških volitev leta 2017 le 56 odstotkov volišč dostopnih invalidom. Marca je lokalna nevladna organizacija pri Ustavnem sodišču vložila tožbo v kateri je zatrjevala, da obstoječa zakonodaja v Sloveniji invalidom ne zagotavlja neoviranega dostopa do volišč. Od decembra zadeva še vedno poteka. Na parlamentarnih volitvah leta 2018 je Državna volilna komisija uporabila mobilne volilne skrinjice, da bi zagotovila enak dostop volivcem s posebnimi potrebami. Volivci s posebnimi potrebami, ki na dan volitev ne morejo priti na volišče, lahko glasujejo tudi po pošti.

Nacionalne/rasne/etnične manjšine

V Sloveniji živita dve narodni manjšini, pa tudi ena etnična manjšina, vse pa so ustavno priznane: Romi (po ocenah jih je med 7000 in 12.000), Madžari (približno 8000) in Italijani (približno 4000). Od okoli 500 do 2000 pripadnikov nemške etnične skupine ni priznanih kot uradna manjšina, prav tako ni priznanih okoli 200.000 pripadnikov etničnih skupin Albancev, Bosancev, Hrvatov, Makedoncev, Črnogorcev in Srbov.

Tako italijanski in tudi madžarski manjšini je zagotovljen en poslanec za zastopanje njunih skupnosti v (90-članskem) Državnem zboru. Poslanca italijanske in madžarske manjšine imata „dvojno volilno pravico“, na podlagi katere izvolita predstavnika njune zadevne manjšine v Državnem zboru, čeprav glasujeta tudi na splošnih parlamentarnih volitvah.

Romski manjšinski skupnosti je zagotovljen en predstavnik v mestnem svetu v vsaki od 20 občin, v katerih se Romi štejejo za avtohtone (območja, na katerih živi precej velika romska manjšinska skupnost). Člani romskih manjšinskih skupnosti imajo v vsaki od teh 20 občin „dvojno volilno pravico“, na podlagi katere izvolijo predstavnika svoje manjšinske skupnosti v mestnem svetu, čeprav glasujejo tudi na splošnih lokalnih volitvah.

Kot neuradne manjšinske skupine pripadniki nemške, albanske, bosanske, hrvaške, makedonske, črnogorske in srbske etnične skupine nimajo političnega predstavnika na nacionalni in lokalni ravni, ki jih imajo italijanska, madžarska in romska manjšina, vendar pa vsi uživajo civilne pravice in svoboščine,

podeljene slovenskim državljanom.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Diskriminacija družbeno marginaliziranih Romov se je v nekaterih delih države nadaljevala. Organizacije, ki spremljajo razmere v romski skupnosti, so izpostavile, da so se Romi s težavami glede zagotavljanja ustrezne nastanitve na običajnem stanovanjskem trgu. Številni Romi so živeli v nezakonitih naseljih, ločenih od drugih skupnosti, kjer je primanjkovalo osnovne komunalne opreme, kot so električna, tekoča voda, kanalizacija in dostop do sredstev javnega prevoza. Vladni uradniki so poudarili, da je nelegalnost naselij še vedno največja ovira pri zagotavljanju dostopa Romov do ustrezne nastanitve, vode in kanalizacije. Po zakonu lahko samo lastniki ali osebe z drugo zakonsko pravico do zemljišča, denimo zakoniti najemniki, pridobijo javne storitve in infrastrukturo, kot so voda, električna in kanalizacija (gl. tudi oddelek 7 Diskriminacija v zvezi z zaposlovanjem in poklicem).

Po neuradnih poročanjih organizacij, ki spremljajo razmere v romski skupnosti, in uradnikov, zaposleni v šolah z velikim številom romskih učencev, je bila stopnja nepismenosti med Romi še vedno visoka. Čeprav je šolanje otrok do devetega razreda obvezno, so stopnje obiskovanja šole in zaključevanja šolanja pri romskih otrocih še naprej ostajale nizke. Leta 2018 je Silvo Mesojedec, predsednik Regijske civilne iniciative za reševanje romske problematike v Novem mestu, dejal, da je osnovno šolo končal manj kot odstotek prebivalcev romskega naselja Žabjak-Brezje (največjega nezakonitega romskega naselja v državi, ki šteje približno 700 prebivalcev), po ocenah nevladnih organizacij pa ima osnovno šolo končano manj kot 20 odstotkov romskih otrok v jugovzhodni regiji, tj. na Dolenjskem.

Center šolskih in obšolskih dejavnosti je nadaljeval projekt 2016-22 za izobraževanje Romov, ki sta ga financirala Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropski socialni sklad. Projekt pomaga romskim otrokom do uspeha z mentorstvom in podporo, vključno z obšolskimi dejavnostmi in predšolskim izobraževanjem v večnamenskih romskih centrih. Čeprav je ločevanje otrok v razredih nezakonito, je več Romov poročalo nevladnim organizacijam, da so njihovi otroci obiskovali ločene razrede in da so šolske oblasti nesorazmerno število romskih otrok dodelile v razrede učencev s posebnimi potrebami. Po ocenah lokalne nevladne organizacije je bilo 30-40 odstotkov učencev, ki obiskujejo šole in pouk za otroke s posebnimi potrebami, romskih otrok, čeprav Romi predstavljajo manj kot odstotek celotnega prebivalstva.

Leta 2018 je vlada sprejela nacionalni program ukrepov za Rome

za obdobje 2017-21 za izboljšanje življenjskih pogojev romske skupnosti z 41 posebnimi ukrepi, vključno z izboljšanjem dostopa do zdravstvenega varstva, zmanjšanjem revščin, zagotavljanjem usposabljanja na področju boja proti diskriminaciji ter s spodbujanjem izobraževanja, zaposlovanja in socialnega vključevanja.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Urad za narodnosti je usklajeval ta program in spremljal njegovo izvajanje. Čeprav se je vlada pri pripravi nacionalnega programa posvetovala s predstavniki romske skupnosti, pa se je po zatrdjevanju nevladnih organizacij preveč osredotočila na pobude, ki temeljijo na projektu, in ni ustrezno obravnavala predlogov romske skupnosti za reševanje sistemskih vprašanj, kot so pomanjkanje elektrike, tekoče vode, kanalizacije in dostopa do sredstev javnega prevoza.

Lokalne nevladne organizacije so vlado pozvale, naj sprejme nove ukrepe za izboljšanje dostopa do stanovanj, izobraževanja in zaposlovanja za Rome. Varuh človekovih pravic je poročal, da so starejši Romi med najranjlivejšimi posamezniki in potrebujejo dodatne storitve oskrbe in pomoči. Povprečna pričakovana življenjska doba Romov je po ocenah 10 let krajša kot pri ostalem prebivalstvu.

Vladno vzpostavljena komisija za varstvo pravic romske skupnosti je delovala še naprej. Komisija je vključevala predstavnike romske skupnosti, občin in vlade.

Predstavniki romske skupnosti so sodelovali v programu, ki je z usposabljanjem policijskih uradnikov, ki delajo v romskih skupnostih, na področju preprečevanja diskriminacije izboljšal komunikacijo med policijo in pripadniki Romov. Vlada je zagotovila medicinsko opremo ustanovam zdravstvenega varstva in podporne programe, delavnice ter izobraževalne pobude, da bi strokovnjakom na področju zdravstvenega varstva, ki delajo v romskih skupnostih, postregla z najboljšimi praksami. Nevladna organizacija, Romski akademski klub je priredil predavanja in delavnice za srednješolske dijake in študente o romski kulturi in diskriminaciji romske skupnosti.

Nemško govoreča skupnost je vlado pozvala, naj skupnost ustavnopravno prizna kot manjšino. Skupnost je vlado pozvala, naj vključi nemščino kot učni jezik, jezik manjšine upošteva pri oblikovanju radijskih in televizijskih programov in zagotovi dodatna sredstva za podporo nemško govoreči kulturi.

Albanska, bosanska, hrvaška, makedonska, črnogorska in srbska etnična skupnost so vlado pozvale k ustavnopravnemu priznanju njihovih skupnosti. Julija je vlada ustanovila Svet Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji kot posvetovalni organ, ki obravnava vprašanja, s katerimi se srečujejo take etnične skupine, ki živijo v Sloveniji.

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Družbene zlorabe, diskriminacija in nasilna dejanja na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete

Zakon prepoveduje diskriminacijo lezbijk, gejev, biseksualnih, transspolnih in interspolnih oseb (LGBTI) na področju stanovanj, zaposlovanja, nacionalnih zakonov in dostopa do vladnih služb. Vlada je te zakone izvajala učinkovito, vendar pa je bila družbena diskriminacija v razmahu.

Zakon opredeljuje kazniva dejanja zoper LGBTI kot kazniva dejanja iz sovraštva in prepoveduje spodbujanje k sovraštvu na podlagi spolne usmerjenosti.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pa tudi organi kazenskega pregona so sicer beležili, toda niso spremljali točnega števila primerov nasilja zoper LGBTI. Po zatrjevanju lokalnih nevladnih organizacij je prevladovalo nasilje zoper LGBTI, vendar pa žrtve takih incidentov pogosto niso prijavile policiji.

Novembra so neznani napadalci napadli priljubljen nočni klub LGBTI v Ljubljani. Čeprav ni bil nihče poškodovan, pa so storilci grozili osebju in v notranjosti nočnega kluba povzročili več tisoč evrov škode, preden so pobegnili s prizorišča, ko je prišla policija. Policija je incident preiskovala kot potencialno kaznivo dejanje na podlagi sovraštva. Premier Marjan Šarec je napad obsodil kot „strahopetno, bedno dejanje“, medtem ko so nevladne organizacije vlado pozvale k ukrepanju za preprečevanje kaznivih dejanj zoper skupnost, LGBTI, katerih število se je po njihovih ugotovitvah v zadnjem času povečalo.

Oktobra so neznani napadalci napadli znanega borca za pravice LGBTI v Murski Soboti. Žrtev je utrpela hude poškodbe in poročala o tem, da so mu napadalci med napadom namenjali homofobne žaljivke. Žrtev je incident prijavila policiji, zadeva pa se preiskuje.

V Mariboru, v drugem največjem mestu v Sloveniji je junija parada ponosa prvič potekala zunaj Ljubljane. Po paradi ponosa v Mariboru naj bi neznani napadalec zalučal kamen v udeleženca parade, ki je utrpel lažje poškodbe. Žrtev je incident prijavila policiji, zadeva pa se preiskuje.

Novembra naj bi zaposleni v priljubljenem nočnem klubu v Mariboru osebi LGBTI namenjal homofobne žaljivke in jo nasilno odstranil iz nočnega kluba.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za

leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Žrtev je utrpela lažje poškodbe in incident prijavila policiji. Zadeva se preiskuje od decembra.

Po cenah nevladnih organizacij so bile transspolne osebe še vedno posebno ranljive za družbeno diskriminacijo in načrtno nasilje. Po poročanju nevladnih organizacij naj bi v enem primeru transspolni osebi zdravnik odrekel nudenje medicinskih storitev zaradi transspolnosnega statusa osebe. Od decembra v zvezi z zadevo poteka postopek upravne pritožbe.

Čeprav zakon in izvedbeni predpisi vzpostavljajo postopke za pravno priznanje spola, pa so nevladne organizacije LGBTI trdile, da so določbe presplošne, predmet napačne razlage in arbitrarnih odločitev ter nezadostno varujejo pravico do zdravja, zasebnosti in fizične integritete transspolnih oseb. Po poročanjih nevladnih organizacij sta bila denimo le dva psihiatra pooblaščenca za zagotavljanje dokumentacije, potrebne za uvedbo postopka, kar je povzročilo čakalne dobe do enega leta.

Družbena stigma v zvezi z okuženimi z virusom HIV ter obolelimi za aidsom

Po poročanjih nevladnih organizacij so se osebe, okužene z virusom HIV, pri dostopu do zdravstvene oskrbe pogosto srečevale s stigma in diskriminacijo. Aktivisti za pravice ljudi, okuženih z virusom HIV, in zdravstveni strokovnjaki s Klinike za nalezljive bolezni in vročinska stanja so denimo poročali, da se je 90 odstotkov posameznikov, okuženih z virusom HIV, zaradi svoje okužbe srečalo z diskriminacijo v zdravstvenih ustanovah. V enem primeru je bolnik, okužen z virusom HIV, povedal, da mu zobozdravnica zaradi njegove okužbe ni hotela nuditi zobozdravstvene storitve. Ta bolnik je vložil tožbo zoper zdravnico, sodišče pa je razsodilo, da ga je zobozdravnica diskriminirala zaradi njegove okužbe z virusom HIV.

7. poglavje Pravice delavcev

a. Pravica do združevanja in pravica do kolektivnega pogajanja

Zakon delavcem zagotavlja pravico, da ustanovijo ali se priključijo neodvisnim sindikatom, da se kolektivno pogajajo in zakonito stavkajo. Zakon ne prepoveduje diskriminacije sindikatov, niti ne zahteva ponovno zaposlitev delavcev, odpuščenih zaradi sindikalnega udejstvovanja. Leta 2016 je sodišče s prvo takšno odločbo odločilo o varstvu pravice delavcev do sindikalnega združevanja. Po poročanjih nevladnih

organizacij so delodajalci v praksi neuradno vršili pritisk na zaposlene, naj prenehajo z združevanjem ali naj se izčlanijo iz sindikata, zlasti pa na delavce v novih podjetjih v kovinski industriji in prometnem sektorju.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Zakon zahteva sindikalno združevanje vsaj 10 odstotkov delavcev v sektorju, preden se lahko sektor vključi v kolektivna pogajanja. Zakon omejuje pravico do stavke policistom, pripadnikom vojske in nekaterim drugim javnim uslužbencem, namesto tega pa jim zagotavlja arbitražo. Po ocenah lokalnih nevladnih organizacij je kljub temu, da so sankcije za kršitve zadostovale, pomanjkanje delovnih inšpektorjev oviralo zmožnost vlade, da bi učinkovito preprečevala in spremljala kršitve ter odvrčala od njih. Sodni in upravni postopki niso bili dolgotrajni, pritožb v zvezi z njimi ni bilo.

Izvršilna oblast je spoštovala svobodo združevanja in pravico do kolektivnih pogajanj.

Avgusta je disciplinski organ Slovenske vojske Gvida Novaka, predsednika Sindikata vojakov Slovenije (SVS), spoznalo za krivega kršitve vojaške discipline v zvezi z Novakovimi javnimi izjavami, s katerimi je izrazil podporo parlamentarnemu predlogu za razrešitev ministra za obrambo. Med 12. aprilom in 7. majem naj bi Novak opozicijske poslance pozval k vložitvi predloga za razrešitev ministra za obrambo s položaja zaradi zlorabe vojaške obveščevalne službe v zvezi z odstavitvijo nekdanjega poveljnika sil, ki ga je Novak pravno zastopal kot predsednik SVS. Disciplinski organ je Novaku sicer izrekel pogojno prenehanje delovnega razmerja, vendar pa slednje ne bo izvršeno, če Novak v enem letu ne bo znova kršil discipline. V skladu s sporočilom za javnost vojaških oboroženih sil se disciplinski očitki nanašajo na Novakovo delovanje vojaškega uradnika in ne na njegovo delovanje kot sindikalista. Lokalne nevladne organizacije so ukrepanje vlade označile za neprimerno in škodljivo za vodje in člane sindikata.

b. Prepoved prisilnega oziroma obveznega dela

Medtem ko zakon prepoveduje sleherno obliko prisilnega ali obveznega dela in je izvršilna oblast zakon večinoma uveljavljala, je vendarle prihajalo do primerov prisilnega dela, ki je bilo najizrazitejše na področju kovinske in lesne industrije, gradbeništva, gostinstva in prometnega sektorja. Po ocenah lokalnih nevladnih organizacij je kljub temu, da so sankcije za kršitve zadostovale, pomanjkanje delovnih inšpektorjev oviralo zmožnost vlade, da bi učinkovito preprečevala in spremljala kršitve. Po poročanjih so bili moški, ženske in otroci prisiljeni v delo v gradbenem sektorju in v prosjačenje. V poročilu vlade je bilo ugotovljeno, da so mladoletni in priseljeni delavci predstavljali še posebno ranljivo skupino za prisilno delo ali

trgovino z ljudmi, medtem ko sta nezakonito zaposlovanje ter najemanje priseljenih delavcev še vedno predstavljala težavo.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Gl. poročilo ameriškega Ministrstva za zunanje zadeve *Trafficking in Persons Report* [Poročilo o trgovini z ljudmi, op. prev.] na spletnem mestu <https://www.state.gov/trafficking-in-persons-report/>.

c. Prepoved dela otrok in najnižja starost za zaposlitev

Zakon prepoveduje najhujše oblika dela otrok. Najnižja zakonska starost za zaposlitev znaša 15 let. Zakon omejuje ure, predpisuje obdobje počitka, prepoveduje delo na nevarnih mestih in izrecno odreja nadzor s strani odrasle osebe za mladoletne delavce. Čeprav niso omejeni nobeni posebni poklici, pa nevarna delovna mesta (ki jih podrobno določa zakon) vključujejo tista, ki so pod zemljo in pod vodo, ki vključujejo škodljivo izpostavljenost sevanju, strupenim ali rakotvornim snovem, hudemu mrazu, vročini, hrupu ali vibracijam. Kazni za kršitve delovnopravne zakonodaje, povezane z delom otrok, vključujejo globo in do enoletno zaporno kazen in so zadostovale za njihovo preprečevanje. Izvršilna oblast je večinoma učinkovito uveljavljala zakon o delu otrok in najnižji starosti. Kljub temu so podeželski otroci, mlajši od 15 let, pogosto delali v času pobiranja pridelka in opravljali kmečka dela. Nekateri otroci so bili tudi predmet trgovine ljudi za spolne namene, prisilnega dela, vključno s prisilnim prosjačenjem.

d. Diskriminacija v zvezi z zaposlovanjem in poklicem

Zakon vzpostavlja splošen okvir za enako obravnavanje in prepoveduje diskriminacijo v zvezi z zaposlitvijo ali poklicem na podlagi rase ali narodnosti, spola, barve, veroizpovedi, starosti, državljanstva, invalidnosti ali spolne usmerjenosti. Zakon posebej prepoveduje diskriminacijo na podlagi jezika ali zaradi okužbe z virusom HIV. Izvršilna oblast je te zakone učinkovito izvajala. Kazni za kršitve so zelo različne glede na vrsto in velikost zaposlitvene organizacije in so zadostovale za njihovo preprečevanje. Zaslužki žensk so znašali 68 odstotkov zaslužkov moških, na primerljivih položajih pa so zaslužki žensk znašali 97 odstotkov zaslužkov moških.

Po poročanjih je bilo le nekaj pritožb zaradi diskriminacije, čeprav je v nekaterih primerih prišlo do diskriminacije pri zaposlovanju na podlagi spola, starosti ali narodnosti. V določenih sektorjih se od tujih delavcev zahteva, da ostanejo pri svojem prvotnem delodajalcu zaposleni najmanj leto dni. Po ocenah nevladnih organizacij je ta zahteva omogočala izkoriščanje delovne sile z nižjimi plačami, slabimi življenjskimi pogoji in daljšim delovnim časom. Delavci

migranti so uživali enake pravice na področju dela kot državljani, vendar pa so se srečevali z diskriminacijo. Veliko priseljencev je delalo v gostinstvu ali opravljalo fizično zahtevno delo. Nekateri delavci migranti niso poznali lokalne zakonodaje na področju dela glede minimalne place, nadur, zdravstvenega varstva in drugih ugodnosti, težavo pa so poglobile jezikovne ovire.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo

Oktober je Urad zagovornika načela enakosti zoper Društvo kolesarskih sodnikov Slovenije vložil tožbo zaradi diskriminacije na podlagi starosti. V skladu s statutom Društva kolesarskih sodnikov Slovenije osebe, starejše od 70 let, ne smejo delati, društvo pa je enega svojih zaposlenih po dopolnitvi 70. leta starosti avtomatično odpustilo. Urad zagovornika načela enakosti je tožbo vložil v imenu te osebe, zadeva pa se še obravnava.

Po ocenah ene nevladne organizacije sta le 2 odstotka Romov delala na jugovzhodu države v reguliranem gospodarstvu. Zaradi zaposlitvenega in nereguliranega sivega sektorja so bili Romi dovzetni za kršitve delovnopravne zakonodaje, zlasti v smislu nadomestil in postopkov odpovedi zaposlitve. Diskriminacija Romov pri zaposlovanju ni bila omejena na določen sektor. Izvršilna oblast je poskušala načeti problematiko, s katero so se srečevali Romi (gl. tudi oddelek 6, Nacionalne/rasne/etnične manjšine).

e. Sprejemljivi delovni pogoji

Mesečna bruto minimalna plača v Sloveniji je presegala prag revščine. Uradni prag revščine je določen na 662 EUR (730,00 USD) na mesec za enoosebna gospodinjstva. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti spremlja spoštovanje zahteve po minimalni plači in ima nadzorni organ. Po poročanju nevladnih organizacij in zagovorniških skupin so organi zakone na splošno uspešno izvajali, razen v nekaj primerih priseljenih delavcev in prosilcev za azil, ki so se srečevali z izkoriščevalskimi pogoji. Kazni za kršitve so zadostovale za njihovo preprečevanje.

Kolektivne pogodbe so določale, ali bodo delavci prejeli dodatno plačilo za nadurno delo. Zakon omejuje število nadur na osem ur na teden, 20 ur na mesec in 170 ur na leto.

Evropska konfederacija sindikatov je Evropskemu organu za delo poročala o petih primerih morebitnega izkoriščanja delovne sile, in sicer slovenskih državljanov, ki začasno delajo v drugih državah EU. Lokalna zveza sindikatov je izrazila pomisleke, da so slovenski organi za svoje državljane izdajali začasna delovna dovoljenja za delo v drugih državah EU na podlagi zavajajočih navedb in brez ustreznega spremljanja napotnih delavcev ali preverjanja morebitnih kršitev. Zveza sindikatov je vlado pozvala, naj sprejme ukrepe za preprečevanje takih kršitev in boj proti njim. Običajni primeri takega izkoriščanja so vključevali razlike med plačami lokalnih in napotnih slovenskih delavcev ter podjetja, ki niso plačala prispevkov za socialno varnost ali pa odobrila

plačanega dopusta ali odsotnosti z dela zaradi bolezni.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za
leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za
demokracijo, človekove pravice in delo

Posebne komisije v okviru Ministrstva za zdravje in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so opredelile posebne standarde zdravja in varnosti pri delu za delavce, ki so primerne za glavne industrijske panoge v državi. Delavci lahko zapustijo delovne okoliščine, ki ogrožajo zdravje ali varnost, ne da bi s tem ogrozili svojo zaposlitev, organi oblasti pa so take zaposlene v takih situacijah učinkovito ščitili. Med delavci, ki se srečujejo z nevarnimi delovnimi razmerami, so poklicni vozniki, gorski reševalci, mornarji, gradbeni delavci in rudarji. Med delavci, ki se srečujejo z izkoriščevalskimi delovnimi pogoji, so bili zaposleni v gradbenem sektorju, prometnem sektorju, lesni industriji in eksotične plesalke.

Zakon od delodajalcev zahteva, da zaščitijo delavce, ki so se poškodovali pri delu. Če dela niso zmožni opravljati, lahko takšni delavci opravljajo drugo delo, ki ustreza njihovim sposobnostim, se zaposlijo za krajši delovni čas in so deležni poklicne rehabilitacije in nadomestila plače.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti nadzira delovno prakso in ima inšpekcijska pooblastila, policija pa je pristojna za preiskovanje kršitev zakona. Po poročanju nevladnih organizacij in zagovorniških skupin so organi zakone na splošno uspešno izvajali, razen v nekaj primerih priseljenih delavcev in prosilcev za azil, ki so se srečevali z izkoriščevalskimi pogoji. Strokovni odbor Mednarodne organizacije za delo za uporabo konvencij in priporočil (ILO-CEACR) je opazil, da bi lahko navzkrižja med zakoni, ki urejajo inšpekcijo, povzročila negotovost v zvezi z vprašanjem, ali imajo inšpektorji pravico dostopati do krajev opravljanja dela. Po zakonu morajo delodajalci za vse zaposlene plačevati prispevke za socialno varnost. Društvo za pravno pomoč je poročalo, da delodajalci priseljenih delavcev običajno niso odšteli prispevkov za socialno varnost od nakazil za plače, ti delavci pa so tako ostali brez prihodnje pokojnine ali dostopa do storitev socialnega varstva. Število inšpektorjev je bilo premajhno, da bi spremljali morebitne kršitve pogodb o zaposlitvi ter predpisih o zdravju in varnosti pri delu; po poročanju strokovnega odbora Mednarodne organizacije za delo za uporabo konvencij in priporočil ter nevladne organizacije je treba nujno povečati število inšpektorjev za sprotno opravljanje delovnih obveznosti. Inšpektorji za delo so opravili preglede pogodb o zaposlitvi ter varstva in zdravja pri delu, ugotovili kršitve in izrekli kazni. Na obeh področjih je do večine kršitev prihajalo v lesnopredelovalni in kovinski industriji ter v gradbenem in gostinskem sektorju.

Med obravnavnim letom ni bilo hujših industrijskih nesreč, v katerih bi bili delavci poškodovani.

Poročila o ravnanju na področju človekovih pravic v državah po svetu za leto 2019

Ministrstvo za zunanje zadeve Združenih držav Amerike • Urad za demokracijo, človekove pravice in delo